

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра економічної кібернетики бізнес-економіки та інформаційних систем

СИЛАБУС

Виробнича практика

«Виробнича практика 4 курс та 2 інт 051 економіка ОП Економічна кібернетика»

на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 8 семестр (4 семестр для 2-го курсу інтегрований)
Освітня програма/спеціалізація	Економічна кібернетика
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	Соціальні та поведінкові науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде виробничу практику від університету,
науковий ступінь і вчене звання, посада:

М.Є. Рогоза, д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики бізнес економіки та інформаційних систем

Контактний телефон	0532-50-92-05
Електронна адреса	rogoza.ne@gmail.com
Консультації	очна он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=197

Опис виробничої практики

Мета виробничої практики	Мета виробничої практики: Метою проходження практики є: <ul style="list-style-type: none">- ознайомлення з призначенням, функціями, виробничою і управлінською структурами підприємства;- вивчення організації профільної діяльності, ознайомлення з методами організації окремих процесів та технологій;- аналіз існуючої на підприємстві системи управління, діючої інформаційної моделі, рівня використання інформаційних технологій;- ознайомлення з економічними аспектами забезпечення конкурентоздатності профільної діяльності підприємства;- вивчення інформаційних систем, що забезпечують управління підприємством (організацією) у визначеній в індивідуальному завданні предметній галузі: виробництві продукції або послуг, збуті та реалізації продукції, торгівлі та ін.;- придбання практичних навичок у дослідженні, розробці і впровадженні систем автоматизованої обробки інформації в сфері економіки, підприємництва та менеджменту;- вивчення можливостей використання математичних методів і моделей при розв'язуванні управлінських задач.
Тривалість	4 кредитів ЄКТС/120 годин
Цілі виробничої практики	Для досягнення цілей практики необхідно вирішити наступні практичні завдання: <ul style="list-style-type: none">- проаналізувати та надати опис організаційної структури підприємства (установи, організації), основні завдання та функції його підрозділів, напрямів діяльності, зовнішніх та внутрішніх зв'язків підприємства;- ознайомитися та надати опис конкретної проектної та виробничої

	<p>документації (державні та галузеві стандарти, стандарти підприємства, керівні матеріали та методики, норми та правила тощо);</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомитись та надати опис виробничо-управлінської структури, призначення і функції окремих структурних підрозділів, розподілом управлінських функцій; - ознайомитись та надати опис профільної діяльності підприємства. Описати виробничий процес за одним із профільних видів продукції, робіт, послуг з вказівкою технологічних операцій (процесів) в послідовності їх виконання в часі. при можливості визначити вузькі місця і вказати напрямки скорочення виробничого циклу; - оцінити матеріально-технічну базу підприємства і ознайомитись з техніко-економічним обґрунтуванням її розмірів і складу. Дати характеристику складу і структури основних виробничих фондів, ознайомитись із забезпеченням профільного виробництва сировиною, матеріалами, комплектуючими, паливом, електроенергією тощо. ознайомитись з формуванням запасів матеріальних ресурсів і їх розрахунками; - охарактеризувати та надати опис персоналу підприємства за категоріями працівників, його якісного і кількісного складу. Описати організацію колективної праці на підприємстві з урахуванням форм її розподілу, виробничої та організаційної структури. описати систему організації оплати праці; - ознайомитись та надати опис загальної характеристики інноваційної та інвестиційної діяльності підприємства; - ознайомитись та надати опис показників і методів оцінки якості продукції, робіт, послуг. оцінити рівень конкурентоспроможності профільної продукції, робіт, послуг. Описати діючу систему нагляду і контролю за якістю продукції, робіт, послуг з боку держави і всередині підприємства; - узагальнивши результати аналізу і вивчення профільної діяльності підприємства, слід зробити висновки, в яких вказати напрямки і, по можливості, конкретизувати заходи по оптимізації і розвитку організаційно-економічної системи; - обґрунтувати доцільність застосування економіко-математичних моделей та методів для підвищення ефективності управління підприємством; - здійснити постановку економіко-математичної задачі, побудувати її модель та запропонувати алгоритм її розв'язання за допомогою методів, які вивчалися; - здійснити та надати опис програмної реалізації запропонованого алгоритму розв'язування задачі та провести аналіз отриманих результатів; - проаналізувати та надати опис структури та змісту інформаційного забезпечення підприємства; - ознайомитися та надати опис структури існуючого програмного забезпечення на підприємстві, проаналізувати ступінь та спрямованість його використання; - ознайомитися та надати опис діючих на підприємстві автоматизованих систем обробки економічної інформації, структурою бази даних та системою управління базами даних (СУБД).
Система поточного та підсумкового контролю	<p>Поточний контроль: виконується керівником практики від підприємства за процесами проходження практики</p> <p>Підсумковий контроль: звіт за результатами проходження практики</p>
Базові знання	<p>Наявність знань з аналізу функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, аналізувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності, пояснювати економічні та соціальні процеси і явища.</p> <p>Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p>
Мова звіту	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми:</p> <p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - понятійний та категорійний апарат щодо управління процесами діяльності; як використовувати методи та інструменти методології управління проектами в діяльності, пов'язаній з інформатизацією, реінжинірингом бізнес-процесів, консалтинговою діяльністю у сфері інформаційних технологій; - економічну сутність ініціювання та планування діяльності підприємства/ економічного об'єкта; - основні принципи та підходи щодо структуризації проекту, її організаційні аспекти та мережеві моделі у структуризації проектів діяльності економічного об'єкта; - організаційні проблеми виникають у зв'язку з використанням методології в інформаційній діяльності; - життєвий цикл проекту та планування проекту у часі; та як створити умови для здійснення будь-якого проекту інформатизації та визначити його стратегічні цілі, а також встановити необхідні вимоги до кінцевих результатів проекту; - систему та підходи управління ризиками; - класифікацію видів інформаційної діяльності, інформаційної сфери економіки; - оцінювати обсяги робіт по проекту; - організувати працю та раціонально розподіляти роботи між виконавцями; - управляти змінами при здійсненні проектів інформатизації різних типів і видів діяльності економічного об'єкта; - як визначати вартість проектів інформатизації різних типів і видів, ефективно управляти вартістю проекту на всіх етапах життєвого циклу; - методи укладання контрактів та організації тендерів щодо виконання проектів інформатизації; - розробляти управлінські рішення у відповідь на зміни ситуації у ході робіт по проекту; - як створювати інформаційну систему управління проектом інформатизації на базі спеціального програмного засобу управління проектами. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - управляти проектами та процесами діяльності як особливим видом управлінської діяльності, вибирати та обґрунтовувати модель життєвого циклу проектів інформатизації різних типів і видів; - формувати перелік робіт та терміни їх виконання; 	<p>Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Інтегральна компетентність: ІК 01. Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі і проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в умовах невизначеності. - Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами. СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та СВО ПУЕТ-2019 7 Вид компетентності Шифр Визначення компетентності зовнішньоекономічної політики держави. СК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів. СК 9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси. СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, запропонувати способи їх вирішення. СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. СК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. СК 15. Здатність створювати та впроваджувати сучасні інформаційні системи на підприємства (установах) різних сфер діяльності. СК 16. Здатність застосовувати відповідне програмне забезпечення та відповідні пакети стандартних програм, а при необхідності розробляти нові при проведенні аналітичних досліджень.

<ul style="list-style-type: none"> - використовувати спеціальні програмні засоби в управлінні інформатизацію та процесами діяльності; - визначати цільовий ринок діяльності та аналізу конкурентів; - визначати критерії відмови від проекту; - використовувати принципи планування; - ідентифікувати, аналізувати та оцінювати ризики у плануванні проектів та діяльності економічного об'єкта; - використовувати методологічні підходи до оцінки ризиків розробляти шляхи запобігання ризикам у проектах та процесах діяльності; - використовувати організаційні аспекти, особливості та параметри планування людських і матеріальних ресурсів; - планувати витрати, управляти ними та вартістю і тривалістю проекту; - використовувати механізми та інструментарій формування організаційних структур управління ; - організувати працю та раціонально розподіляти роботи між виконавцями; - управляти змінами при здійсненні проектів інформатизації різних типів і видів; - ефективно управляти часовими характеристиками проектів інформатизації; - використовувати методи укладання контрактів та організації тендерів щодо виконання проектів інформатизації; - розробляти управлінські рішення у відповідь на зміни ситуації у ході робіт по проекту; - створювати інформаційну систему управління проектом інформатизації на базі спеціального програмного засобу управління проектами. 	<p>СК 17. Здатність налагоджувати та адмініструвати комп'ютерні мережі, володіти сучасними мовами програмування та створювати програмні додатки для економічних систем.</p> <ul style="list-style-type: none"> •
--	---

Тематичний план завдання на виробничу практику

<p style="text-align: center;">Завдання для проходження другої виробничої практики на підприємстві:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення з призначенням, функціями, виробничою і управлінською структурами підприємства; - вивчення організації профільної діяльності, ознайомлення з методами організації окремих процесів та технологій; - ознайомлення з економічними аспектами забезпечення конкурентоздатності профільної діяльності підприємства; - вивчення інформаційних систем, що забезпечують управління підприємством (організацією) у визначеній в індивідуальному завданні предметній галузі: виробництві продукції або послуг, збуті та реалізації продукції, торгівлі та ін.; - придбання практичних навичок у дослідженні, розробці і впровадженні систем автоматизованої обробки інформації в сфері економіки, підприємництва та менеджменту; - вивчення можливостей використання математичних методів і моделей при розв'язуванні управлінських задач. <p>В процесі проходження третьої виробничої практики необхідно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати та надати опис організаційної структури підприємства (установи, організації), основні завдання та функції його підрозділів, напрямів діяльності, зовнішніх та внутрішніх зв'язків підприємства; - ознайомитися та надати опис конкретної проектної та виробничої документації (державні та галузеві 		

стандарти, стандарти підприємства, керівні матеріали та методики, норми та правила тощо);

- ознайомитись та надати опис виробничо-управлінської структури, призначення і функції окремих структурних підрозділів, розподілом управлінських функцій;
- ознайомитись та надати опис профільної діяльності підприємства. Описати виробничий процес за одним із профільних видів продукції, робіт, послуг з вказівкою технологічних операцій (процесів) в послідовності їх виконання в часі. при можливості визначити вузькі місця і вказати напрямки скорочення виробничого циклу;
- оцінити матеріально-технічну базу підприємства і ознайомитись з техніко-економічним обґрунтуванням її розмірів і складу. Дати характеристику складу і структури основних виробничих фондів, ознайомитись із забезпеченням профільного виробництва сировиною, матеріалами, комплектуючими, паливом, електроенергією тощо. ознайомитись з формуванням запасів матеріальних ресурсів і їх розрахунками;
- охарактеризувати та надати опис персоналу підприємства за категоріями працівників, його якісного і кількісного складу. Описати організацію колективної праці на підприємстві з урахуванням форм її розподілу, виробничої та організаційної структури. описати систему організації оплати праці;
- ознайомитись та надати опис загальної характеристики інноваційної та інвестиційної діяльності підприємства;
- ознайомитись та надати опис показників і методів оцінки якості продукції, робіт, послуг. оцінити рівень конкурентоспроможності профільної продукції, робіт, послуг. Описати діючу систему нагляду і контролю за якістю продукції, робіт, послуг з боку держави і всередині підприємства;
- узагальнивши результати аналізу і вивчення профільної діяльності підприємства, слід зробити висновки, в яких вказати напрямки і, по можливості, конкретизувати заходи по оптимізації і розвитку організаційно-економічної системи;
- обґрунтувати доцільність застосування економіко-математичних моделей та методів для підвищення ефективності управління підприємством;
- здійснити постановку економіко-математичної задачі, побудувати її модель та запропонувати алгоритм її розв'язання за допомогою методів, які вивчалися;
- здійснити та надати опис програмної реалізації запропонованого алгоритму розв'язання задачі та провести аналіз отриманих результатів;
- проаналізувати та надати опис структури та змісту інформаційного забезпечення підприємства;
- ознайомитися та надати опис структури існуючого програмного забезпечення на підприємстві, проаналізувати ступінь та спрямованість його використання;
- ознайомитися та надати опис діючих на підприємстві автоматизованих систем обробки економічної інформації, структурою бази даних та системою управління базами даних (СУБД).

Звітність за результатами практики

Використовуючи отримані результати проходження виробничої практики заповнити щоденник та оформити звіт, в якому вказати дані про отримані знання та практичні навички. За результатами аналізу діяльності підприємства зробити обґрунтовані висновки та пропозиції покращення управління діяльністю суб'єкту господарювання. Надати пропозиції щодо вдосконалення збору і обробки статистичних даних, якості статистичної інформації.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Основна

Законодавчі та нормативні акти України

1. Господарський Кодекс України. Закон України. № 436 - IV від 16.01.2003 р. (Верховна Рада України Кодекс України, Кодекс, Закон від 16.01.2003 №436-IV

Остання редакція від 01.01.2020. Внесення змін (закон від 20.09.2019 N 123-IX /123-20/) – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.

2. Про інформацію. Закон України від 02.10.1992. № 3322-XI. Документ 2657-12. Дата оновлення: 25.04.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення 05.09.2019).

3. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 36. Ст. 266. Дата оновлення: 16.10.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> .

4. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 36. Ст. 266. Дата оновлення: 16.10.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> .

Базова

1. Програма та методичні рекомендації з організації та проведення виробничої практики студентів 4 курсу та 2 курс інтегровані спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економічна кібернетика»/ Дистанційний курс на сайтах: el.puet.edu.ua та vns.puet.edu.ua (сторінка-<http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1972>);
2. Вітлінський В.В. Економіко-математичні методи та моделі: оптимізація : навч. посібник [Електронний ресурс] / Вітлінський В. В., Терещенко Т. О., Савіна С. С. — К. : КНЕУ, 2016. — 303 с.-
<https://www.google.com/search?q=9.+%>
3. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. – Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 392 с.- http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/23551/1/Davydiuk_Bukhhalterskyi_oblik_2016.pdf.
4. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Нац. Ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 208 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2011/0019.pdf.
5. Економіка програмного забезпечення. /Конспект лекцій.-
<http://www.dut.edu.ua/ua/lib/1/category/1590/view/1463>.
6. Добрава Н.В. Основи бізнесу: навчальний посібник / Добрава Н.В., Осипова М.М. – Одеса: Бондаренко М. О., 2018. – 305 с.-
<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7148/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83.pdf>.
7. Рогоза М.Є. Системи підтримки прийняття рішень: навч. посіб. / М.Є. Рогоза, О.О. Ємець, Є.М. Ємець. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 328 с.
8. Сидорова А. В., Біленко Д. В., Буркіна Н. В. С 347 Бізнес-аналітика: навчально-методичний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2019. 104 с.-
https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/105/1/79_%D0%9D%D0%9C%D0%9F_%D0%91%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81-%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf
9. Рогоза М.Є., Перебийніс В.І, Кузьменко О.Г., Федірець О.В., Концептуальні засади стратегування системи енерговикористання суб'єктів господарювання/ Соціально-економічний розвиток України: моделі, механізми, стратегії: монографія/ М.Є. Рогоза, В.І. Перебийніс, К.Ю. Вергал, О.К. Кузьменко, Ж.А. Кононенко, Г.В. Карнаухова, Г.А. Рьжкова, В.М. Чубай та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. М.Є. Рогози– Полтава, ПУЕТ, 2021. – С.60-73. -<http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/11429>;
10. Рогоза М.Є., Смірнов Ф.В., Використання різнотипних контрактів в технології-blockchain в управлінні ланцюгом поставок/М.Є. Рогоза, Ф.В. Смірнов/Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі : зб. / Засновник Полтав. ун-т економіки і торгівлі (ПУЕТ); гол. ред. Н. С. Педченко. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – №2(103): Серія: Економічні науки.-С. 22-26(фахове видання); DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2021-2-4>; Електронна сторінка видання: www.puet.poltava.ua/index.php/economics DOI: 10.37734/2409-6873;
11. Рогоза М.Є., Смірнов Ф.В., Використання технології блокчейн в управлінні життєвим циклом продукту на підприємстві / М.Є. Рогоза, Ф.В. Смірнов / Економічний Вісник Донбасу. №3(65),2021.-С.216-221.- DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-3\(65\)-216-221](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-3(65)-216-221).- (фахове видання)-режим посилання - <http://evd.luguniv.edu.ua/index.php/evd/article/view/296/296>;

Електронні ресурси

1. Дистанційний курс на сайтах: el.puet.edu.ua та vns.puet.edu.ua (сторінка-<http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1972>);
2. Законы руководства проектом [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.anekdot.ru/id/297261/> 22. Свободная энциклопедия «Википедия» [Электронный ресурс] – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Функции_менеджмента.
5. Что такое проект и план работ [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.dialektika.com/PDF/5-8459-0531-1/part.pdf>
6. Основные принципы планирования [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://be5.biz/ekonomika/epua/72.htm>.

захисту звіту з практики

№ з/п	Критерії оцінювання	Бали	
		керівник	комісія
	<i>Виконання завдань практики (до 50 балів)</i>		
1.	Повнота виконання програми практики (до 25 балів)	25	
2.	Використання математичних та статистичних методів, методів моделювання, комп'ютерних технологій (до 5 балів)	5	
3.	Використання новітніх інформаційних джерел, чинних нормативних та законодавчих документів (до 5 балів)	5	
4.	Творчий підхід до аналізу проблеми, оригінальність підходів та наукова новизна результатів дослідження (до 5 балів)	5	
5.	Наявність в звіті необхідних матеріалів (таблиць, графіків, схем, додатків), (до 5 балів)	5	
6.	Обґрунтованість висновків і практична значимість рекомендацій (пропозицій) (до 5 балів)	5	
	<i>Оформлення звіту (до 20 балів)</i>		
7.	Відповідність чинним стандартам щодо оформлення звіту в цілому (титульний аркуш, зміст, структура, посилання на інформаційні джерела) (до 10 балів)	10	
8.	Відповідність чинним стандартам щодо оформлення таблиць, формул, графічних ілюстрацій та інформаційних джерел (до 10 балів)	10	
	<i>Захист (до 30 балів)</i>		
9.	Презентація результатів (до 15 балів)	X	
10.	Аргументованість та повнота відповідей на запитання (до 15 балів)	X	
	Всього балів		
	Підсумкова оцінка за національною шкалою		
	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС		
	Підпис членів комісії		
	Дата захисту		

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Керівник практики від університету ,
д.е.н., професор, завідувач кафедри
економічної кібернетики бізнес економіки та інформаційних систем

М.С. Рогоза